

A BUDAPEST I. KERÜLET BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

VÁRNEGYED

2022
21

XXVII. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM 2022. december 1.

Az Esterházyaktól Avar Istvánig
Életre kelt betűk
Így éltek ők

Meghívó

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat szeretettel meghívja az I. kerület **idős, nyugdíjas polgárait karácsonyi** zenés műsoros estjére, amelyen az előadók:

Korda György és Balázs Klári
2022. december 16-án (péntek) 15:00 órai kezdettel.
Helyszín: Hagyományok Háza
(1011 Budapest, Corvin tér 8.)

A **Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ** a következő időpontokban és helyszíneken tudja személyesen fogadni a jelentkezőket:

Időpont: 2022. december 12.–december 16.
Hétfőtől csütörtökig: 9:00–15:00 között
Péntek 9:00–12:00

Helyszín: I. sz. Idősek Klubja (1015 Budapest Hattyú u. 16.) vagy
II. sz. Idősek Klubja (1013 Budapest Roham u. 7.), vagy
III.sz. Idősek Klubja (1011 Budapest Fő u. 31.) és a
Gondozási Központ (1013 Budapest Attila út 8.)

Kétféleképpen jelentkezhet:

- a karácsonyi műsoron való részvételre az időpont megjelölésével és az ajándékcsomag átvételére
- a jelentkezés helyszínén 2022. 12. 19.–2022. 12. 22. között 9–15 óráig az ajándékcsomag átvételére

Szeretettel várunk a jelentkezésüket!

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Véget ért a 75 éves a Totó kiállítás

November 2. és 21. között a Városháza aulájában megrendezett kiállításon a 75 éves Totó reklámjainak legsikeresebbjei közül láthatott a közönség közel félszáz színes plakátot, amelyeket a kerületben élt testvérek, Macskássy Gyula és Macskássy János grafikus alkottak.

→ 6. oldal

Így éltek ők

Krausz Poldi, a tabáni Mély pince harcsabajszerű tulajdonosa csak egyike azoknak az elfeledett alakoknak, akik megelevenednek a néhány hete megjelent *TABÁN – fényképek, történetek* című kötetben. A részben a Márai Sándor Kulturális Közalapítvány támogatásával megjelent különleges kiadvány szerkesztőjével, Beliczai Beával beszélgettünk.

→ 12. oldal

A betűk életre keltek a kezem alatt

A kézírási művészetnek tetőtéri ablakából a Krisztinavárosi templom tornyára látni. Bohus Károly kalligráfus, a Borsodnádásdról indult „szépíró” úgy meséli, hogy gyermekkorában fekete-fehérben telt. Számos mentor és mecénás segítségével, valamint saját tehetségének köszönhetően immár tizenötödik éve kap különleges és egyedi megbízásokat. Boldog és szabad ember.

→ 16. oldal

Tárnok utca 13.: Az Esterházyaktól Avar Istvánig

Máig is nagy vitákat tud kiváltani, hogy egy-egy budavári telekre szabad-e modern házat építeni, és ha igen, akkor hogyan, milyen keretek között. A Tárnok utca 13. alatti ház a jól sikerült példák egyike a közelmúltból.

→ 20. oldal

BUDAVÁR
SZÍVÜNKBEN AZ ELSŐ

Impresszum

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat lapja ■ **Megjelenik:** kéthetente ■ **Kiadó:** Budavári Kulturális Nonprofit Kft. ■ **Levél-cím:** 1014 Budapest, Országház u. 15. ■ **Telefon:** (+36 1) 458-3025 ■ **E-mail:** varnegyed@gmail.com ■ varnegyed@budavar.hu ■ **Főszerkesztő:** Csillag János ■ **Fotó:** Kiss Nelly, Nagy Rozália ■ **Tördelés:** High Voltage Kft. ■ **Terjesztés:** Tele Pack Kft. ■ Meg nem rendelt kéziratokat, fotókat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza! ■ A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget. ■ ISSN 2060-6303 ■ XXVII. évfolyam, 21. szám, 2022. december 1. ■ **Címlap:** Bécsi kapu tér

IDŐSEK FÓRUMA

Budapest Főváros Önkormányzata és a Budavári Önkormányzat tájékoztatója az idősök által igénybe vehető lakhatási támogatásokról és egyéb aktuális témákról.

Időpont: December 5. hétfő, 13:00

Helyszín: Márai Sándor Művelődési Ház

Előadók:

- **Karácsony Gergely**, Budapest főpolgármestere
- **V. Naszályi Márta**, az I. kerület polgármestere
- **Hegyesiné Orsós Éva**, a Nyugdíjasok Életet az Éveknek Területi Egyesületének, és a Nyugdíjas Szervezetek Egyeztető Tanácsának elnöke

**Szervezők: Nyugdíjasok Életet az Éveknek Területi Egyesülete
Budavári Önkormányzat**

Lakásügynökségi felhívás

Üresen áll a lakása? Nem meri kiadni magánszemélynek? Nem tudja kiadni, mert külföldön tartózkodik? Nem tudja kiadni, mert nem áll a rendelkezésére a felújításhoz, átalakításhoz szükséges összeg?

Lakástulajdonosok részére

A Budavári Önkormányzat 2021-ben létrehozta a 100%-ban önkormányzati tulajdonú Budavári Lakásügynökséget, amely a kerületben – és a közeli kerületekben – üresen álló lakások tulajdonosaival szeretné felvenni a kapcsolatot.

A lakásügynökség úgy veszi bérbe a jelenleg üresen álló lakásokat, hogy azt viszontbérletbe adja a kerületben dolgozó közalkalmazottaknak, közszolgáknak, köztisztviselőknek – azaz olyan bérlőknek, akik az I. kerületért dolgoznak, de nem engedhetnek meg maguknak piaci árú albérletet a kerületben.

A lakásügynökség megbízható bérlő: nem halmoz fel tartozást, vállalja az eredeti állapot fenntartását, kezkesedik a lakás állapotának megőrzéséért. Az önkormányzati tulajdonban álló lakásügynökség a biztonságos bérbeadás szinonimája. Amennyiben ön vagy lakótársa, ismerőse rendelkezik használható vagy kisebb felújítással használhatóvá tehető lakóingatlanal, kérjük, keressenek minket bizalommal! Mindannyiunk érdekét és biztonságát szolgálja, ha kerületünk lakásai nem

üresen állnak, hanem megbízható, a kerületért dolgozó bérlők laknak bennük. Együttműködésüket köszönjük, a további információért kérjük, keressék fel a honlapunkat, illetve keressenek minket weboldalunkon: <https://budavar.hu/budavari-lakasugynokseg/>

Lakásbérletet keresők részére

Ha ön állami vagy önkormányzati intézményben dolgozik, és az I. kerületben található a munkahelye, akkor önnek is érdemes felkeresnie a Budavári Lakásügynökség honlapját, illetve az ingatlan.com portált, ahol a lakáspiaci bérlési díjakhoz képest kedvezményes díjakon kínálunk lakásokat hosszú távú bérbérlésre, pályázat útján.

Honlapunk elérhetősége:

<https://budavar.hu/budavari-lakasugynokseg/>
Az ingatlan.com portálon a Budavári Lakásügynökség hirdetései az alábbi linken érhetők el:
<https://budavari-lakasugynokseg.ingatlan.com/>
Várjuk a jelentkezésüket pályázatainkra!

További információért kérjük, keressenek minket az alábbi elérhetőségeken: email: lakasugynokseg@budavar.hu
telefon: +36 20 314 5434

Szente András, a Budavári Lakásügynökség vezetője

Beszámoló

A 2022. 11. 24–25.-i képviselő-testületi ülésen a következő előterjesztésekről döntött a testület:

- A Budavári Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának (SzMSz) módosítása (képviseleti önálló indítvány), amely csak egy alpolgármester működését teszi lehetővé, ellehetetlenítve Korsós Borbála Erzsébet további munkáját. Ezúton is köszönjük szépen Korsós Borbála Erzsébetnek a kerületért végzett áldozatos munkáját!
- A Budavári Kulturális Nonprofit Kft. vezetőjének visszahívása és új ügyvezető kiválasztására pályázat kiírása (képviseleti önálló indítvány)
- Budavári Kapu Kft. vezetőjének visszahívása és új ügyvezető kinevezése (képviseleti önálló indítvány)
- Bizottságok struktúrájának megváltoztatása (képviseleti önálló indítvány)
  - Gazdasági és Jogi Bizottság, elnöke: Gulyás Gergely Kristóf (Fidesz)
  - Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság, elnöke: Fazekas Csilla (Fidesz)
  - Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság, elnöke: Varga Dániel (-)
  - Műemlékvédelmi és Tulajdonosi Bizottság, elnöke: Timár Gyula (Fidesz)
  - Egyházi és Idegenforgalmi Bizottság, elnöke: dr. Patthy Szabolcs (KDNP)
  - Pénzügyi- és Ellenőrzési Bizottság, elnöke: Molnárka Gábor Zoltán (Momentum)
- Az önkormányzat közalapítványait érintő pozíciók újraosztása (képviseleti önálló indítvány)
- Az önkormányzat gazdasági társaságait érintő pozíciók újraosztása (képviseleti önálló indítvány)
- Tanácsnokok megválasztása (képviseleti önálló indítvány):
  - Testvérvárosi tanácsnok: Zsitnyák János Bálint
  - Nemzetiségi tanácsnok: Kovács László György
  - Esélyegyenlőségi tanácsnok: Remenyik Ildikó
- A Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatának alapító okiratának módosítása, amelynek segítségével megmenthetjük az esetleges államosítástól az önkormányzat által felújított, Attila út 35. szám alatti ingatlant a korábban háziorvosi rendelőként szolgáló helyiség funkcióváltásával
- A születési támogatás igénybevétele határideje a születést követő 90 napról 120 napra módosul (képviseleti önálló indítvány)
- Közigazgatási szabályszegések szankcionálása során alkalmazható bírság felső határának korrigálása 50 000 forintról 100 000 forintra
- Az I. kerület közterületein a járművel várakozás díjának és a várakozási hozzájárulás kiadásának szabályozásáról szóló 24/2011. (X. 28.) önkormányzati rendelet módosítása, amely a kerületi parkolási rendeletet harmonizálja a szeptember 5-én hatályba lépett fővárosi parkolási rendelettel, valamint a Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság hatáskörébe vonja a buszos behajtási engedélyek kiadását (képviseleti önálló indítvány)
- Az Oxygen Naphegy Kft.-vel és a Czakó Utcai Sport- és Szabadidőközponttal kötendő megállapodás, amely lehetővé teszi a kerületek által immár megszokott és közkedvelt jégpálya felállítását
- A térfigyelő kamerarendszer fejlesztése, valamint a helyszínek sorrendjének meghatározása
- Naphegyi lakó-pihenő övezet kijelölésének előkészítése (képviseleti önálló indítvány)
- A Baptista Szeretetszolgálat karácsonyi cipősdoboz-akciójához való csatlakozás
- Az Ars Sacra Alapítvány támogatása, ami a „Magyar szentek, boldogok és tiszteletreméltó személyek” című táblókiállítás bővítését, és a 2023-ban megtartandó Ars Sacra Fesztivál megszervezését finanszírozza
- A Tibetet Segítő Társaság Sambhala Tibet Központ Alapítvány támogatása
- A Lakástörvény rendelkezéseinek megfelelően egy újabb Fő utcai lakás eladása valósulhat meg

Nem fogadta el a képviselő-testület többsége a következő előterjesztéseket:

- Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások elidegenítésének szabályairól szóló 12/1994. (IV. 8.) Kt. rendelet módosítása (képviseleti önálló indítvány), amely lehetővé tette volna, hogy a lakástörvény módosítása által érintett műemléki lakások bérlői illeték megfizetése nélkül vásárolhassák meg a bérleményüket, valamint azt, hogy a lakáscserével szerzett önkormányzati lakásokra vonatkozó „örökbérleti” jogviszony tulajdonosai a megállapított vételi díjnak csupán 35%-át fizessék a bérleményükért
- Női foglalkoztatottak menstruációs időszaka alatt nyújtott foglalkoztatotti kedvezmények biztosítása (képviseleti önálló indítvány)

Lekerültek a napirendről a következő előterjesztések:

- Fideszes javaslatra a jobboldali többség törölte a napirendről az önkormányzati intézmények dolgozói részére a 2022/2023. évi fűtési szezonban nyújtani tervezett 100 000 Ft-os rendkívüli rezsitámogatást
- Fideszes javaslatra a jobboldali többség törölte a napirendről a turistabuszok szabályozását elősegítő polgármesteri előterjesztést
- Fideszes javaslatra a jobboldali többség törölte a napirendről a Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont ügyvezetői pályázatának kiírását
- Fideszes javaslatra a jobboldali többség törölte a napirendről az áfatörvény harmonizációját
- Az alpolgármester előterjesztőként törölte a napirendről a Czakó Utcai Sport- és Szabadidőközpont infrastruktúra-fejlesztését
- Az alpolgármester előterjesztőként törölte a napirendről a Budavári Zsinagóga feltárására és látogathatóvá tételére létrehozandó nonprofit gazdasági társaság felállítását

75 éves a Totó – kiállítás

November 2. és 21. között a Városháza aulájában megrendezett kiállításon a 75 éves Totó reklámjainak legsikeresebbjei közül láthatott a közönség közel félszáz színes plakátot, amelyeket a kerületben élt testvérek, Macskássy Gyula és Macskássy János grafikusok

alkottak. A kerületi kötődéseket is bemutató tárlatot Gundel Takács Gábor népszerű újságíró és sportriporter nyitotta meg sportkedvelők és sporttörténeti személyiségek, pl. Egri János jelenlétében. Pálffy László a kiállítás kezdeményezője és rendezője többször

tartott tárlatvezetést az érdeklődőknek. A Városháza épületében korábban működő Állami Nyomda jogutódja az ANY Biztonsági Nyomda jóvoltából a kiállítási kísérőfüzet készült a sportfogadás 75 évéből válogatott történetekkel.

„Lépésről lépésre”

Ünnepélyes keretek között nyílt meg a Batthyány téri szabadtéri kiállítás

Megnyitottuk a Batthyány tér történetét bemutató szabadtéri kiállítást. Az eseményen beszédet mondott V. Naszályi Márta polgármester, Karácsony Gergely főpolgármester és Képes Gábor, a kiállítás kurátora is.

„Azt gondolom, hogy a 21. században egy olyan traumatizált városban és társadalomban, mint a magyar, a városépítéssel alapvetően a közösségek építéséről szól, és a közösségeknek terekre van szükségük, olyan terekre, mint amilyet

itt is láthatunk. Nagyon fontos lépést tettünk abba az irányba, hogy ez a város, ez a tér mindannyiunk otthona legyen. Büszke vagyok arra, hogy a Fővárosi Önkormányzat hozzá tudott járulni a sikerhez, és gratulálok Polgármester Asszonynak és csapatának, hogy ilyen szerethető térré tették a Batthyány teret, amely valóban fantasztikus történelmi múlttal rendelkezik, és ma, azt gondolom, hogy megérkezett a jövőbe is” – mondta Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere a tegnapi kiállítás megnyitón.

Tájékoztató a rezsitámogatásról

A Budavári Önkormányzat képviselő-testülete által egyhangúan elfogadott önkormányzati rezsitámogatás részletei:

Mennyi támogatást nyújt az önkormányzat?

Havi rendszerességgel 10 000 vagy 20 000 forint ítélhető meg jövedelemtől függően.

Kinek jár a támogatás?

Egyedül élők esetében:

- akinek havi jövedelme kevesebb, mint 156 750 forint
- VAGY a havi jövedelme 156 750–256 500 forint közé esik ÉS a havi rezsiszámla (áram, gáz) legalább 50 000 forinttal nőtt
- ÉS I. kerületi lakó (legkésőbb 2022. augusztus 1-től)

Nem egyedül élők esetében:

- amelyik háztartásban az egy főre jutó jövedelem kevesebb, mint 128 250 forint
- VAGY az egy főre jutó havi jövedelem 128 250–228 000 forint közé esik ÉS a havi rezsiszámla (áram, gáz) legalább 50 000 forinttal nőtt
- ÉS I. kerületi lakó (legkésőbb 2022. augusztus 1-től)

Méltányosság esetében:

- amelyik háztartásban a lakásfenntartás havi költségnövekedése eléri a havi összjövedelem 15%-át
- I. kerületi lakó (legkésőbb 2022. augusztus 1-től)
- nincs jövedelemhatárhoz kötve

Az I. kerület díszpolgárainak:

- nincs más feltételhez kötve

Meddig lehet jelentkezni?

- 2022. október 26-tól 2023. március 1-ig.

Részletek: <https://budavar.hu/view.php?id=123454>

Jelentkezni az ügyfélszolgálaton személyesen vagy ügyfélkapun keresztül is lehet. A kitöltésben telefonos segítséget is kérhet a szociális irodánkban dolgozó kollégáinktól: <https://budavar.hu/onkormanyzati-rezsitamogatas/>

A téli hidegre vonatkozó további támogatási lehetőségeket – köztük a Fővárosi Önkormányzat októbertől igényelhető lakásrezsi-támogatását – itt gyűjtöttük össze: <https://budavar.hu/felkeszules-a-teli-hidegre-igy-segit.../>

BUDA VÁR
SZÍVÜNK BEN AZ ELSŐ

Közmeghallgatás

A Budavári Szerb Önkormányzat

2022. december 5-én (hétfőn) 16:00 órától

közmeghallgatást tart a Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.) III. emelet 319/B irodájában.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Információ a 458 3068-as telefonszámon.

Képviselői fogadóórák

Váradiné Naszályi Márta polgármester
Online: budavar.hu, hétfőnként 16:30–17:30
Személyes: 2022. december 12. 17:30–18:30
Helyszín: Városháza, aula
E-mail: polgarmester@budavar.hu

Fazekas Csilla
Időpont: egyeztetés alapján.
Helyszín: 1011 Budapest, Fő utca 28.
Telefon: +36 20 559 6407
E-mail: fazekas.csilla@budavar.hu

Dr. Patthy Szabolcs
Időpont: előzetes bejelentkezés alapján.
Helyszín: KDNP-iroda, Attila út 63.
Telefon: +36 30 456 7967,
E-mail: patthy.szabolcs@budavar.hu

Reményik Ildikó
Időpont: előzetes bejelentkezés alapján.
Helyszín: 1013 Bp., Krisztina krt. 73.
Telefon: +36 20 535 1400

Dr. Sándor Péterné
Időpont: megbeszélés szerint
Helyszín: Városháza, Kapisztrán tér 1.
Telefon: +36 20 339 6306

Timár Gyula
Időpont: minden hónap utolsó péntekén
17:00–18:00, előzetes bejelentkezés alapján.
Helyszín: Vízivárosi Klub **Telefon:** +36 20
353 7100, **E-mail:** timar.gyula@budavar.hu

Tölcsér Borbála
Időpont: minden páros kedden 18–19 óra között.
Helyszín: Fő utca 10., bejelentkezés szükséges.
Telefon: +36 20 228 8853

Varga Dániel
Időpont: 2022. 12. 13. 16:00–17:00
Helyszín: 1016 Budapest, Franklin utca 2.
Telefon: +36 20 339 7655
E-mail: varga.daniel@budavar.hu

Zsitnyák János
Időpont: 2022. 12. 13. 16:00–17:00
Helyszín: 1016 Budapest, Franklin utca 2.
Telefon: +36 20 620 7285
E-mail: zsitnyak.janos@budavar.hu

Molnárka Gábor
Időpont: minden hónap első péntekén
17–18 óra között.
Helyszín: Fő utca 10.
Telefon: +36 20 339 7660

Marschall Máté
Időpont: megbeszélés szerint.
Helyszín: Budavári Polgári Szalon,
Fő utca 28.
E-mail: marschall.mate@budavar.hu

Meghívó

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat szeretettel meghívja az I. kerületi **önkormányzat által támogatott kerületi családokat és a nagycsaládosokat**

2022. december 17-én 11:00 órai kezdettel a Budavári Önkormányzat aulájában (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.) az ALMA együttes karácsonyi műsorára.

A **Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ** a következő időpontokban és helyszínen tudja fogadni a jelentkezőket:

Időpont: 2022. november 28.–december 02.
Hétfőtől csütörtökig: 9:00–17:00 között
Péntek 9:00–12:00

Helyszín: Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ (1012 Budapest Attila út 89.)

Jelentkezhet:

- a karácsonyi műsoron való részvételre vagy az ajándékutalvány átvételére
- a jelentkezés helyszínén 2022. 12. 19.–2021. 12. 22. között 9–15 óráig az ajándékutalvány átvételére

Szeretettel várunk a jelentkezésüket!

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

EMLÉK/TÉR – Borsos Miklós emlékkiállítás

December 6-án, Miklós napján 18 órakor nyílik az ELTE Művészettörténeti Intézet mesterszakos hallgatói által rendezett *EMLÉK/TÉR* című kiállítás az Úri utcai Borsos Miklós Emléklakásban. A szobrászművész egykori otthonában található kisplasztikai és grafikai gyűjtemény bepillantást enged a művész sokoldalú munkásságába. A most nyíló újrarendezett tárlat az ELTE Művészettörténeti Intézet és a Budavári Önkormányzat együttműködésében valósult meg. A mesterszakos hallgatók 8 fős csoportja őszi kurzusuk keretében vállalta a gyűjtemény tudományos feldolgozását, illetve egy új kiállítási koncepció kidolgozását és megvalósítását. Elképzelésük nyomán a budavári Borsos-hagyaték plasztikai,

érméi és grafikai az emlékezés különböző rétegeihez kapcsolódva kerülnek új megvilágításba. A Borsos Miklós és Kéry Ilona egykori lakásában kialakított emlékhelytől elválaszthatatlan a szubjektív emlékezet témája, amelyet a művész a felesége iránti rajongásától ihletett munkái ragadnak meg a legjobban. A személyes vonatkozások mellett bemutatjuk a társadalmi emlékezés formáit is; a köztéri szobrokhoz és síremlékekhez kapcsolódó művek mellett emlékérmék és versillusztrációk is szerepelnek majd a tárlaton. Borsos művészetének lényegi kérdése az univerzális emberi élmények keresése. A kiállítás utolsó szekciója ezen a vonalon indulva dolgozza fel az emberiség kollektív emlékezetének vallásos és mitologikus vonu-

latait, a keresztény motívumoktól egészen a panteista természetképig.

Megnyitó: 2022. december 6., kedd 18 óra

A kiállítást megnyitja: N. Mészáros Júlia művészettörténész

Köszöntőt mond: Váradiné Naszályi Márta polgármester és Egry Gábor történész.

Helyszín: Úri utca 6. I. emelet 12. (csengő: 12)

A kiállítás a továbbiakban előzetes bejelentkezéssel látogatható szerdánként 12 és 16 óra között.

E-mail: borsoskiállítás@gmail.com

Tel.: +36 1 381 8111 (hétfő–csütörtök 10–15 óráig)

Így éltek ők

Krausz Poldi, a tabáni Mély pince harcsabajszú tulajdonosa csak egyike azoknak az elfeledett alakoknak, akik megelevenednek a néhány hete megjelent TABÁN – fényképek, történetek című kötetben. Az utókor nosztalgiája nem takarja el az egykori szegénységet, de a valaha volt városrész kanyargó, szűk utcáival, rogyadozó házaival és borkiméréseivel ma is varázslatos hangulatot idéz. A részben a Márai Sándor Kulturális Közalapítvány támogatásával megjelent különleges kiadvány szerkesztőjével, a Bellibro kiadó alapítójával, Beliczai Beával beszélgettünk.

Fotó: Juhász István

A vaskos kötet igényes képválogatása azt sugallja, hogy érti-érzi a fotók nyelvezetét és világát...

■ Filmes háttérrel rendelkezem. A Színház- és Filmművészeti Egyetem televíziós szerkesztő-rendező szakán végeztem. Az egyetemet követően rövid ideig újságíró-gyakornokként, majd televízi-

ósként dolgoztam, de időközben rájöttem, hogy valójában a film, a történetmesélés világa érdekel. Végigjártam a rendezőasszisztensi ranglétrát, miközben egyre inkább vonzottak azok a feladatok, amelyek nyomán kiválaszthatók a forgatási helyszínek. Mindig is izgatott a város, a benne élők és az épü-

letek története, e témák kapcsán rengeteg helytörténeti és művészettörténeti könyvet gyűjtöttem össze. Több mint tíz éven keresztül voltam filmes-helyszín-tanácsadó, -kereső és -szervező (Location Manager), aki nemcsak megtalálja, felfedezi és lefényképezi az ideális helyeket, de meg is szervezi az

ott játszódó jelenetek forgatását Főként külföldi alkotókkal dolgoztam, akik átküldték a kész forgatókönyvet – az adott film például Berlinben játszódott az 1960-as években –, és nekem a korabeli referenciafotók alapján Magyarországon, elsősorban Budapesten kellett megtalálnom a „tökéletes” forgatási helyszínt.

Ha létezne a régi Tabán, ma is őrizné a régi, különleges hangulatot. A könyv előkészítése előtt is kötődött az I. kerülethez?

■ Szüleim a tabáni Szent Katalin templomban esküdtek. Budán nőttem fel, a Batthyány és a Hattyú utca találkozásánál; nekem a Víziváros és a várszoknya a falum, ahonnan 18 éves koromig nem nagyon mozdultam ki. A Toldy óvodába, a Batthyány Lajos általánosba, majd a Toldy Gimnáziumba jártam. Nagyszüleimnél minden héten napokat töltöttem a Krisztinavárosban. Később, fiatal pályakezdőként találtam a Várban egy megfizethető albérletet. Több mint négy évig éltem ott, így régi álmom vált valóra: mindig is szerettem volna egy kicsit a Várban is lakni. 28 éves koromban költöztem el (na nem messze, maradtam Budán), de a szülői házba és a bátyámhoz – aki szintén kerületi lakos – azóta is sűrűn visszajárok.

Szoros kötődései azt is jelentik, hogy nosztalgikus alkot?

■ Olyan értelemben nem vagyok nosztalgikus, hogy vágyakozom a múlt iránt vagy visszakívánom a régi dolgokat, de gondolatban szeretek is visszautazni a múltba. Kislány koromban órákig nézegettem a régi fényképalbumokat, később pedig én lettem a családi fotóhagyaték gondozója. Kikapcsolt ez az elfoglaltság. Ránéztem egy képre, és megszűnt a külvilág. Ugyanúgy éreztem, ahogyan Lucien Hervé is megfogalmazta – az ő gondolatát választottam a Tabán-könyv mottójául is: „A fotó arra hivatott, hogy felrázza a képzelőerőt, nem elég, ha csupán emlékeztetőül szolgál”. Ráadásul a nagyszülők segítségével minden egyes családi fényképről tudtam, hogy kit ábrázol. Később magnóra vettem, majd leírtam a történeteket és elkészítettem, sőt tudom fejből a teljes családfát. Sokszor hallja az ember, hogy „de kár, hogy nem kérdeztem meg a nagymamámat!”, én bizony

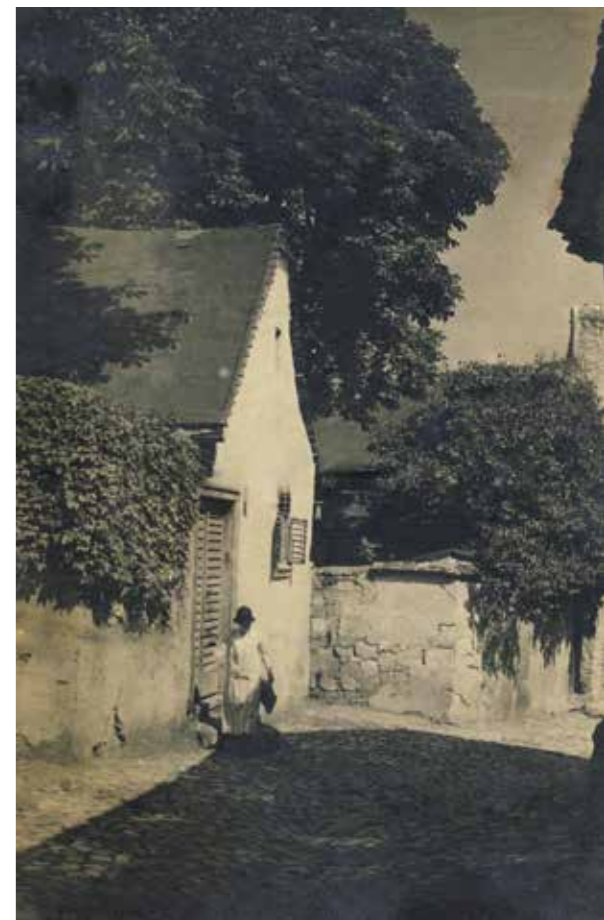
megkérdeztem minden nagyszülőmet, és mindenkinek csak javasolni tudom, hogy tegye meg amíg megteheti!

Talán a fényképek ihlették a Tabán-könyv ötletét is?

■ Akit érdekel a várostörténet, az elkerülhetetlenül találkozik a Tabán történetével, festményeivel, fényképeivel. Zórád Ernő akvarelljei népszerűek, több könyvben is kiadta őket, de korabeli fotográfiákból (az 1934-es Rexa–Somogyi kötetet leszámítva) nem készült még könyv. A Tabánról elképesztő mennyiségű fotó maradt fenn, ahogyan mélyebbre és mélyebbre ástam a témába, egyre inkább éreztem, hogy ebből az anyagból könyvet kell készíteni.

A régi fényképek mellett a könyvek is végig fontos szerepet töltek be az életemben. Nagypapám könyvtárának minden szegletét ismertem, középiskolásként pedig antikváriumokban költöttem el az összes pénzemet. A várostörténet folyamatosan jelen volt az életemben. Kisfiam születése után, a hosszúra nyúlt, stresszes filmes időszakot követően végiggondoltam, hogy a jövőben mivel szeretnék foglalkozni. A film, a fotó, a város és a könyv iránti rajongásom együtteséből született meg „második gyermekem”, a Bellibro Kiadó, amely elsősorban budapesti témájú, a városhoz és a fotóművészethez kapcsolódó könyvek létrehozását tűzte ki céljául, olyanokét, amelyek tartalmukban és megjelenésükben is magas művészi színvonalat képviselnek.

Mielőtt elkezdtem a Tabán-könyv előkészítést, felkerestem Saly Noémi irodalom- és Budapest-történész, tősgyökeres tabáni lakost, hogy tanácsot kérjek tőle a kutatáshoz. Nagyon kedvesen fogadott. Bevallom, rendkívül jólesett biztató támogatása, mert mindannyian tisztában vagyunk vele, hogy az országban ő tudja a legtöbbet a Tabánról. Amúgy abban az időben jött velem szembe Vydareny Iván 1908-ban készült fotója a Hadnagy utcáról. Láttam már ezt a felvételt korábban is, de abban a pillanatban elfogott egy megmagyarázhatatlan szenvedély és erő, amely végül végigkísért a fényképek kutatása és a könyv létrehozása során. (Ez a fotográfia került végül a kötet címlapjára.) A képanyag feldolgozása közben úgy döntöttem, a fényképek mellé korabeli szövegeket is szeretnék elhelyezni. Ott-

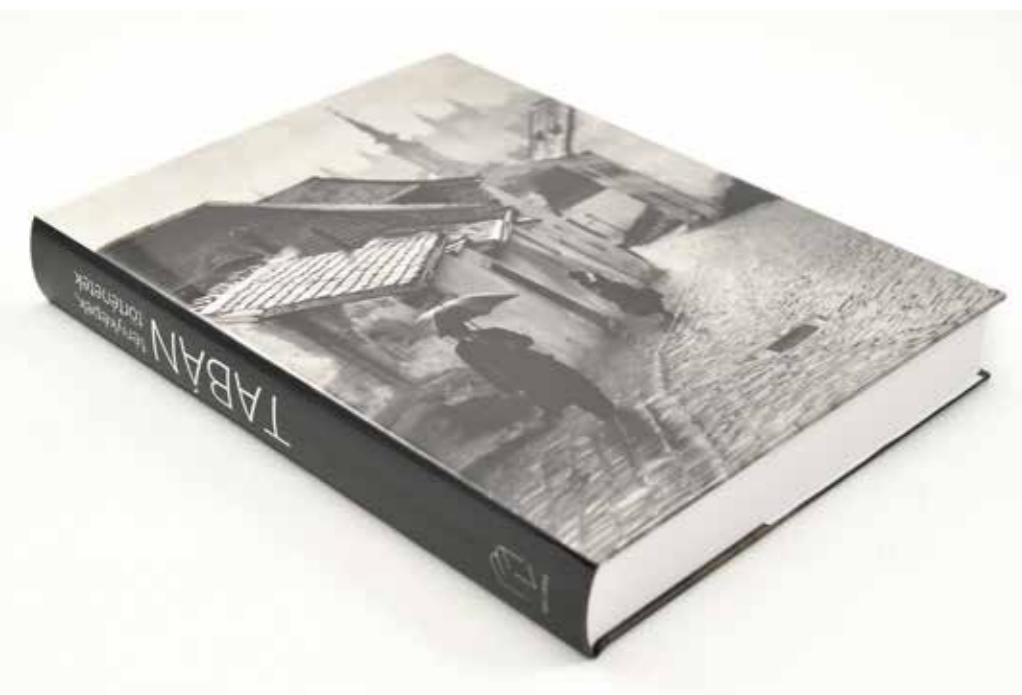

Fotó: Reuter Ágoston

hon is viszonylag gazdag anyag állt rendelkezésemre a saját könyvtáramból mind irodalmi, mind helytörténeti vonatkozásban, de természetesen az egyik fő kincsébánya az Arcanum Digitális Tudománytár volt. Így végül a kötetbe az egész oldalas fényképek melletti oldalra egy-egy korabeli írás – visszaemlékezés, novella, tanulmány, újságcikk, jegyzőkönyvrészlet – került. A szövegek és képek mintegy nyolcvan évet ölelnek fel, az első fényképek születésétől a terület parkosításáig. Az egyes lapokon megjelennek a Tabán ismert és kevésbé ismert épületei és alakjai. Ez utóbbiak között ott van a kaptatos vendégeket hazakísérő „lámpás Rudi” és Poldi bácsi, a Mély Pince tulajdonosa is, akiről Márai Sándor is megemlékezett a *Naplójában*.

Hogyan sikerült olyan képeket találnia, amiket korábban még nem publikáltak?

■ Végigkutatam az összes lehetséges forrást; könyvtárakat, múzeumokat, köztük a Kiscelli Múzeum fényképtárát is. Ez utóbbi őrzi Erdélyi Mór számtalan,

Fotó: Tóth Anita

Tabánban készült, rendkívül izgalmas és egyedülálló felvételét, amelyekből több is bekerült a könyvbe. Felvettem a kapcsolatot magángyűjtőkkel is. A kiadvány szakmai lektorának Tomsics Emőke fotótörténészt, muzeológust kértem fel, ő is sokat segített javaslataival. Érdekes adalék, hogy amikor már jó ideje kutattam a könyvhöz Tabán-fotók után, édesapám húga azzal hívott fel, hogy van nála néhány Tabánt ábrázoló festmény. Férjének nagypapja, Reuter Ágoston ugyanis festőművész és rajzmódszertani tanszékvezető volt az országos mintarajziskolában, és fennmaradtak tőle festmények. Amikor elmondtam, hogy ebbe a könyvbe nem kerülnek képzőművészeti alkotások, csak fényképek, megemlítette, hogy a Tabánról nagyon sok fotójuk is van. Azonnal indultam hozzájuk fényké-

peket nézni. Érdekes volt látni, hogy Reuter Ágoston sok olyan fotót készített az egykori Tabánról, amelyeket később bevonalkázott, így tanítva diákjainak a fényképről való másolás technikáját. A könyvbe közel 150 korabeli fénykép került, amelyek közül 70 darab minden bizonnyal a nagyközönség számára ismeretlen felvétel.

A beválogatott fotókon történt technikai beavatkozás?

■ Fontosnak tartottam, hogy minden fénykép megkapja a méltó helyét és eredeti árnyalataiban szerepeljen. A kiadvány készítésekor következetesen képviseltem az igényes, minőségi kivitel megvalósítását. Ez a papírválasztásnál is megmutatkozott, a kicsit vastagabb, különleges tapintású papírral, a fotó önmagában szerepeltetésével azt a hatást

szerettem volna átadni az olvasónak, mintha szinte az eredeti képet tartaná a kezében, azt az élményt, amit én a gyűjteményekben, a fotók válogatása közben éreztem. Tudatos döntés volt az is, hogy a képek külön oldalon, önállóan kaptak helyet, minden „zavaró” felirat nélkül. Filmesként erős vizuális emlékezettel rendelkezem. Nekem egy felvétel sokszor többet mond, mint egy szöveg, és ha látok valamit, arra tíz-húsz év múlva is emlékezem. Képekkel szinte mindent el lehet mesélni, ezért a könyv fotóanyagát nem illusztrációként, hanem egyenrangú dokumentumként kívántam bemutatni.

Milyen visszajelzések érkeztek a könyvre?

■ Sokat számít, ha valaki kézbe tudja venni. Elmondás alapján nehéz visszaadni a kötet erejét. Általában meglepődnek, hogy mennyivel szebb és nagyobb, mint gondolták, és hogy tényleg rendkívül gazdag a kép- és a szöveganyaga. Ez olyan művészeti album, amely egyben kellemes olvasmány, napokig el lehet benne merülni. Sokan meglepődnek az árán is. Az elmúlt években drasztikusan felmentek a papírárak, ez az album ráadásul egy különleges, kicsit vastagabb, minőségi papírból készült. A kötetet én terveztem, és a kivitelezésben sem kötöttem kompromisszumot. Az emberek könnyebben kiadnak ennyi pénzt egy órányi masszázusra, szépségkezelésre, vitaminokra, jó lenne azonban, ha a lélekápolás jegyében néha megajándékoznák magukat ilyen örökre szóló, szép tárggyal is. Mindenben a legjobbat választottam. Tudatosan nem tettem a borítóra szöveget, hogy ne zavarja semmi a címlap és a hátsó borítófotó élvezetét. Ez a megoldás művészeti fotókönyvek-nél bevett szokás.

Kiknek ajánlja a kötetet?

■ Több csoportot is megszólít a kiadvány, amelyhez Saly Noémi írt ajánlót. Elsősorban természetesen az első kerület, azon belül a Tabán lakosait, velük együtt pedig a várostörténet, a helytörténet, valamint a régi fotók és a fotótörténet iránt érdeklődőket, de a kiadvány egyfajta forráskiadványként a kutatók érdeklődésére is számot tarthat.

Rojkó Annamária

A fővárosi lakásrezsi-támogatással évente **48.000** forinttal csökkentheti rezsiköltségeit!

veledvan.budapest.hu

A jogosultsági feltételek megtalálhatóak a honlapon.
A támogatás a Főpolgármesteri Hivatal és a kerületi önkormányzatok ügyfélszolgálati irodáin igényelhető.

BUDAPEST VELED VAN

A betűk életre keltek a kezem alatt

A kézirás művészetének tetőtéri ablakából a Krisztinavárosi templom tornyára látni.

Bohus Károly kalligráfus, a Borsodnadasdról indult „szépíró” úgy meséli, hogy gyermekora fekete-fehérben telt. Számos mentor és mecénás segítségével, valamint saját tehetségének köszönhetően immár tizenötödik éve kap különleges és egyedi megbízásokat. Boldog és szabad ember.

Már az általános iskolai írásórákon is 5-öst kapott a tollbamondások külalakjára?

■ Visszanézve úgy érzem, az első pillanattól csakis a szépség vezethetett el idáig. Ez valami egyetemes szépség, mindegy, hogy mozgás, szín, forma, vonal alak vagy gondolat. Az írástanulást alsóban még egy vacak töltőtollal kezdtem. Mindig lila-kék ujjakkal mentem haza, a tinta hol a padomra, hol a táskámba ömlött. Írásom a legcsúnyábbak közé tartozott az osztályban. Igaz, amikor egy alkalommal, a szünetben „kőrrajzolás egy mozdulatból” versenyt rendeztünk a táblánál, engem is meglepett a krétaköröm tökéletessége. Az ilyen jelek felett átsiklik az ember. Pár évvel később, az ózdi bányászok rajzszakkörében a modelleket mindig csak afféle „Picasso-módra” tudtam ábrázolni, de az öreg fafaragóknak-festegetőknek feltűnt, hogy milyen precíz, nagy íveket vonok. Úgy gondolom, aki a fekete-fehér világból a rajzba menekül, kényszerűn szinte összenő a ceruzával, a tollal, és ösztönösen megtalálja az eszközfogás legtükételesebb kompromisszumát a papíron történő legszabadabb mozgáshoz.

Felmenői között, a családjában akadnak művészi érzékű emberek?

■ Édesanyám műszaki rajzolóként dolgozott, kisgyerekként sokszor bevitt a munkahelyére, így folyamatosan „tusközelen” voltam. A sokféle grafosz, a csőtollak, görbevonalzók, a tus ébenfeketéje, szigorú illata és a papír sirályfehérje már akkor tiszteletet váltott ki belőlem. Az anyai nagyapám egyik nagynénje, Mariska néni koszorúkészítő volt Kálkapolnán, egy életen át aranyba mártott ecsettel írta selyem-

szalagra az élők másvilágra szóló üzeneteit. Apai nagyapám géplakatosként kezdte, majd bérszámfejtőként dolgozott a nádasdi gyárban. 12 dioptriás szemüvegén keresztül is olyan apró betűkkel tudott írni golyóstollal, hogy egy egész hosszú vers elfért egy átlagos versszak helyére. Édesapám írásképe is hasonló volt, sokáig megőrizte azt a kis könyvecskét, amibe annak idején felírta a rádióból magnóra rögzített számok előadóit, címeit. Ennyi tehát a halvány örökségem. Sokat gondolkodik az ember, hogy honnan jön mindaz, amit élete során kibontakoztathat. Bár életem fonálát nem én sodrom, de ma már érezhető, hogy ha eljön az idő, a személyemben egy kalligráfus fog eltávozni e világból.

Mekkora volt az a bizonyos kör, amit megtett a hivatása érdekében?

■ A középiskolában építészetet tanultam, amelyhez szorosan hozzátartozik a speciális műszaki írás. Az első munkahelyemen, az ózdi vasgyár dekorációs részlegén az óriás Lenin-fejektől az agitatív ünnepi transzparenszig sokféle anyagon dolgoztam, de itt már találkozhattam a hagyományos kontúrúzó-töltőgető névjegykártya-rajzolásal is. Amikor Óbudára bevonultam sorkatonának, az első kimenőm alkalmával egy telefonfülkéből, a telefonkönyvből hívtam fel azt a három embert, akiknek a kisugárzása messze, vidékre is elért hozzám, és már megismerkedésünk előtt többször átvezettek veszélyes lelki mélységek fölött. Ők hárman: Nádas Péter és Eszterházy Péter írók, valamint Szemethy Imre grafikusművész. Mindhárman nyitottan fogadták a felbukkanásomat. Nádas később meghívott a gombosszegi otthonába is; Eszterházy-

val nyúl paprikást ettünk a Múzeum Kávéházban és irodalomról beszélgetve sokat sétáltunk a római parton. Szemethy Imre a rajzaimat látva Gerlóczy Sári festőművészhez irányított. 1986-ban, egy késő őszi napon, katonaruhában felkerestem a művész Kígyó utcai „elvarázsolt toronyban” berendezett műtermét. Gerlóczy Sári – akit azóta is második édesanyamként tiszteltek és szerettek – szívélyesen fogadott: – Te vagy a Bohus!? Gyere beljebb! Azonnal rajzolatni kezdett, és ő is rajzolt. Egy-egy lappal a kezünkben, a szoba két végében

húztunk pár figuravonalat. A rajzokat később az ablakon egymásra tettük, és a lapok szinte fedték egymást a transzparenciában.

A leszerelésem után már nem bírtam Ózdon maradni, az első alkalmat kihasználva, szitanyomó munkásként visszajöttem a fővárosba. Azután elindult a beajánlási láncolat. Elsőként Czeizel Balázs stúdiójába kerültem, ahol Müller Péter Sziámi együttesének lemezeit, plakátjait készítettem. Balázs, bár fotóművészként végzett, de betűmániássá vált, és akkoriban egy Macintosh-on épp

egy Nádas-könyvborítón dolgozott. Egy évre rá már a saját betűimet terveztem. Ekkor találtuk ki angol párommal – két gyermekem édesanyjával – a postcard-fiction-t, magyarul a könyveslapot, aminek bemutatója az Írók boltjában volt. Évekkel később, más helyen és helyzetben reklámügynökségeknek dolgoztam. Egy nap felhívott egy barátom, hogy a frissen megnyílt Déryné Bistróban azonnal feliratokat kellene készíteni a táblákra, mert az éppen Budapesten tartózkodó Woody Allen estére ott foglalt asztalt. Tizenöt évvel ezelőtt így indult

a közös történetünk Kovács Kristóffal, a Déryné tulajdonosával. Az étteremben azóta is az egyik különleges megbízásom, hogy mindazokat, akik a hétvégére asztalt foglalnak, művészi igényvel megírt névkártya várja az asztalon.

A kalligráfiát a művészetek közé sorolja?

■ Két egymást követő évben is kurzust tartottam a Moholy Nagy László Művészeti Egyetemen. Olyan látványos nyomot hagytunk, hogy azóta minden, az intézményt látogató delegációt elvezetik az elé fal elé, ahol a tanítványaimmal dolgoztunk. A kalligráfiából származó filozófiám szerint három olyan alapvető jelrendszer létezik, amelyet az emberek papírra – vagy ma már inkább monitorra – vetnek: a betűk, a számok és a kottajelek. Mindhárom jelrendszer a láthatatlan dolgok ábrázolásának művésze: a betű a gondolatok, a számjegyek a mennyiségek, a kotta a zenei gondolatok rögzítésének egyfajta kísérlete. A betűtervezés és a szépírás is művészet. A szépírás és a szépirodalom is egészen intim műfaj, és ha a papíron néha egybecsengenek, az igazán különleges alkalom. Ezt nem is kézírásnak, inkább lélegzetvételnek nevezném; olyan érzékeny ceremóniának, mint egy hegedűn rögtönzött szépséges capriccio-improvizáció. A magam számára a mai napig csodálni való, hogy amikor írok, az mások számára egyszerűen varázslatnak tűnik. A keletiek olyan becsben tartják a kínai és japán kalligráfusokat, betűfestőket, akár a kardforgató nindzsákat. E két hivatást náluk egyforma tisztelet és csodálat övezi.

Érzelmileg kapcsolatban áll az egyes betűkkel?

■ Ahogy a betűk életre kelnek a kezem alatt, mind az eleve szépekkel, mind a csúnyácskákkal személyes kapcsolatba lépek. Amikor elindultam a saját utamon, feladatomban éreztem, hogy elűntessem a különbségeket annak érdekében, hogy királyi írásba foglalva mindegyiket, a nagy egész szövegben közösen, egy hatalmas csodaként ragyoghassanak. Az alkotásban csak egy felsőbb, az esztétikum irányíthat. A tökéletesnek vélt írásképhez egy személyes élmény vitt tovább. Találkoztam egy úrral, aki apám évfolyamtársa volt a műgyetemen. Aznap hivatalos ügyeket intézett, ezért éppen nála volt a diplomája másolata. A személyes adatai kézzel írva álltak a régi okmányon. Szögletes, műszaki írás volt, amely „ráült” egy alsó vezérvonalra. Ebből a különleges vonalvezetésből fejlesztettem tovább azt a változatot, amellyel már rutinból képes vagyok megoldani bármilyen szöveg tökéletes ábrázolását. Régen a túldíszített jelentette a problémát, de akármennyire is sajnáltam, kertésznek kellett lennem a saját kertemben.

A legszebbek mindig a friss hajtások, nekem mégis azokat kellett levágnom. Ma már, ha egy hófehér falra hosszabb szöveget kell írnom, nem riadok meg a feladattól. Az írásomnak biztonságot ad, hogy az agyam egy részéből nagy sebességgel érkeznek a karomba a jelek. A nagyobb, szabadtéri felületeken ecset helyett úgynevezett liquid chalkal, egy szivacsos hegyű folyékony krétával írok. A Déryné túl az érdeklődők az Opera melletti Callas Café & Restaurantban láthatják a vonalaimat. Számos Pesten forgatott külföldi filmben is dolgoztam, a legismertebbek a *Vörös veréb* (Red Sparrow), és a *Picasso-sorozat* Antonio Banderas-szal, a *Génius*sz.

Hogy érzi magát a Krisztinavárosban?

■ A szépség és az egyszerűség vezette ide az életemet, ám mindez mégis egy kissé bonyolult embert eredményezett. Engem sosem a tervek és a célok, hanem mindig az érzelmek vezéreltek. Három családomból négy gyermekem született. Azt hiszem, mindegyiküknek sikerült jó vázlatokat adni a saját életükhöz; tisztelnék, szeretnek, ahogy én is őket. Talán furcsán hangzik, úgy érzem, én valahogy visszafelé élek; régen ráncos öregnek szülehettem, ám nap mint nap egyre csak fiatalabbnak érzem a lelkem. Ugyanakkor itt, a Krisztinavárosban mintha az egykori Philadelphia Kávéház korába csöppentem volna, a Kosztolányi-, Márai-, Ottlik-járta köveken, utcákon sétálok. E háromszög közepénél szebb, tökéletesebb gyűjtő- és gyűjtőpontot keresve sem találhatnék e planétán.

Rojkó A.

Feltárt történelmi tér

A fővárosban léteznek sokat látott, metaforikus terek. Olyan helyszínek, közterületek, amelyeken tetten érhető a magyar történelem. A pesti oldalon ilyen a Szabadság tér, míg Budán a Széna tér. A II. kerületi önkormányzat az egykori Volán buszpályaudvar helyén a közelmúltban történelmi emlékparkot alakított ki. A városrész vezetése a projekthez szükséges levéltári kutatómunkát a maguk szakterületén tekintélyt szerzett tudósokra bízta. Az igényes kivitelű tanulmánykötetben 11 neves szakember (történész, helytörténész, kultúrtörténész, muzeológus) különféle szempontok alapján vizsgálja a Széna tér múltját.

Az I. kerület, azaz a tér „déli partjának” lakói számára éppen olyan különleges város történelmi értéket képvisel ez a közterület, mint a túlóldalon élőknek. Ahogy a könyv fülszövege írja: „Ha Budán lakni világnézet, akkor a budaiság szívcsakrája a Széna tér. Külsőre szerény placc a Széll Kálmán tér oldalában, villamosmegálló, pláza, rombolások és újjáépülések skanzene. De a külső alatt »minden, ami volt, van: a sok nemzedék, mely egymásra töre«. Középkori városfal, barokk kórház helye, vesztőhely és börtön, gyár és bevásárlóközpont, legendás vendéglők és divatos gyorsbűfék. Itt még az ostromoknak is utcája van. Mintha a tér lényege volna, hogy újra meg újra letiporják hódító seregek, de a romokon egyből újranyissanak a fogadók és kocsmák, letöröljék a pulatot és hömpölyögjön tovább a béke, a járművek és járókelők évszázadok óta meg nem álló folyamata”.

Az Eöry Áron, Koniorczyk Borbála, Kiss Ádám és Merker Dávid által szerkesztett *Széna tér – Fejezetek egy megkerülhetetlen tér történetéből* című kötetben – szó szerint – térben és időben utazhatunk. Az épített örökségtől a közlekedésig, az ipartörténetől a sporton és vendéglátáson keresztül (ez utóbbit Saly Noémi tárta fel) a sorsfordító emberi tragédiáig csoportosíthatók a témakörök. Az egyes írások néha kikacsintanak a XVIII. században még Johannes Platz (János tér) nevet viselő területről, és az egykori szénapiacról indulva, a szerzők segítségével hol a Vízivárosban, hol az egykori Országúton

vagy a Várszoknyán járunk. Neves és kevésbé ismert figurák, hajdani épületek és események emléke elevenedik meg két kerület által határolt tér emléklapjain. A kiadványban jelentős hangsúlyt kap a XX. század. A budai vár lábánál drámai események zajlottak a második világháború utolsó telén, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc napjaiban. Ez év októberében közel hetven frissen ültetett fával, wifi-hotspottal és USB-töltővel ellátott oszlopokkal új életet nyert Széna tér. Az emlékparkban a múlt mentőjeként az egykor ott működő Szent János Kórház emlékhelyét és két szobrot avattak fel. Az egyik – Fászkerti Zsófia alkotása – a Margit körüli fegyházban 1944-ben kivégzett fiatal lányt, Szenes Hannát ábrázolja, a másik a Hatdém-

vészcsoporthoz tartozó munkája, amely 3D nyomtatással betonból készült, és 1956 hét-köznapi hőseit idézi. A téren három darab kronoszópot is elhelyeztek, amelyeken keresztül a tér pontjairól visszatérhetünk az időben. A Fortepan fotói megmutatják, milyen volt a tér az 1930-as években, az 1945-ös ostrom idején és 1956-os forradalom alatt.)

Az emlékpark tervezését megelőzően kiadott helytörténelmi kiadvány számos érdekes felfedést tartogat az érdeklődők számára. A tanulmányok alapján egyértelmű: a történelmet a mindennapok polgári alakítják.

A kötet ára 4200 Ft, megvásárolható a Marczibányi téri Művelődési Központban (Bp. II. Marczibányi tér 5/A.)

r. a.

Tárnok utca 13.: Az Esterházyaktól Avar Istvánig

Máig nagy vitákat tud kiváltani, hogy egy-egy budavári telekre szabad-e modern házat építeni, és ha igen, akkor hogyan, milyen keretek között érdemes ezt tenni. A Tárnok utca 13. alatti ház a jól sikerült példák egyike a közelmúltból.

A Tárnok utca 13. helyén a 15. században több lakóház állt, amelyek egyike 1462-ben lippai Dákó László tulajdonában állhatott. Rajta kívül a többi középkori tulajdonosról sajnos nem maradt fenn hiteles oklevél, dokumentum. Az 1500-as évek táján nagyobb átalakításokat végeztek, elfalazták a kapualjból nyíló ajtókat, és helyettük az üléskébe vágtak újakat. Ekkor készültek az utcai homlokzat falaiban megtalált üzetajtók és ablakok is. Az 1686-os ostromot követően a szomszédos, 11. szám alatti házzal együtt Beck budai várparancsnok birtokába került az épület. Tőle 1688-ban Esterházy Pál nádor kezére jutott, és egészen 1945-ig a család

A Tárnok utca 13. 1940-ben (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény)

tulajdonában is maradt. Egy 1743-ból fennmaradt rajz szerint udvarának keleti felében még beomlott épületmaradvá-

nyok is álltak. Ebből a leírásból tudjuk, hogy a házak alá voltak pincézve, de a pincék nem voltak kitisztítva. Nagyobb átépítése a 18. század első felében következett be, amikor az utcai traktusra barokk stílusban húztak emeletet, és új lépcsőház is épült. A század második felében kisebb átalakításokon esett át az ingatlan, majd a 19. század első felében kiépült az északi, udvari szárnya is. A huszadik század első éveiben a szomszédos, 11. számú házzal összenyitották, homlokzataikat is egyesítették, hogy létrehozzák az Esterházyak palotaszorát. Ekkor, a teljes kiépítést követően, a Tárnok utca 7–9–11–13. alatti házakat egyesítették. Még 1940-ben is építkeztek itt, a 13. szám alatt: akkor az északi tűzfal kapott új, díszesebb vakolatot.

A második világháború végén, az ostrom alatt súlyos károkat szenvedett az épület. Az első, tudományos kutatására a BTM (Budapesti Történeti Múzeum) munkatársaival már 1946-47-ben sor került, majd 1953-ban a KÖZTI műemlékes csoportja kutatta a telket. Ezt követően 1965-ben az emeleti falmaradványait és udvari szárnyait lebontották, csak a gótikus utcai magja maradt fenn napjainkig. Ez a kis középkori mag egy díszes kapualjat rejtett, jobbra-balra egy-egy utcai helyiséggel.

Az újonnan felépült ház 1977 körül (fortepan.hu / FŐFOTÓ)

Az elfalazott, faragott kövek egy részét, a gótikus ülőkébe pont a háborús pusztítás és az azt követő helyreállítási munkálatok tették ismét láthatóvá. A korábbi ház emeleti szintjére már csak az északi oldal sarka és az emeleti középfőfal maradványai emlékeztettek, sok megmenteni való a régi épületből tehát sajnos itt nem maradt. A háborús pusztítást követően, 1949-ben ennek a háznak a pincéjéből kerültek elő az Esterházy család kincsesárának ide menekített darabjai – erről az előző lapszámokban írtunk részletesebben, a tárgyakat a mai napig is őrző, illetve restauráló Iparművészeti Múzeum pedig nemrégiben kiállítást szervezett belőlük.

Az épület kutatásának első eredményeit a kincsek kimentése után, 1950-ben ismertette Gerevich László egy tanulmányában. További kutatások folytak 1952-ben Csemegi József és Czágány István vezetésével, majd 1959-ben a Budapesti Történeti Múzeum szervezésében.

A háború utáni első rendezési tervben még az szerepelt, hogy a ház a középkori maradványok bemutatásával helyreállítandó, de mivel a kevés maradvány állapota is tovább romlott a következő évtizedekben, a tervezés egyre inkább egy új ház építése irányában változott. 1958-ban OTP-társasház építését vették tervbe, előírva, hogy az új ház parkánymagassága a Tárnok utca 5.-éhez igazodjon. Akkor még a Tárnok utcába végig lakóházakat terveztek, később azonban ez a terv megváltozott, a 9–11. sz. telkek egyesítésével iskola épült, így a 13. sz. alatti háznak már ehhez kellett viszonyulnia. Az udvari szárnyak maradványait addigra már elbontották.

A középkori ház megmaradt sarokarmírozásából már csak a földszinti rész megtartásával számoltak úgy, hogy ezt előbb lebontják, majd a darabokból újra felépítik az új ház részeként. Ennyit azonban a régi falrész már nem bírt ki, így ez a részlet nem lett helyreállítható.

Az 1975-ben átadott új lakóházat Reimholz Péter és Gulyás Zoltán, a kapualj helyreállítását Ágostházi László tervezte.

Az új házat így írta le B. Kaiser Anna 1974-ben a Műemlékvédelem hasábjain: „Az új lakóháznak sok értéke van. Egyéni vonásokban is gazdag, akár a homlokzati síkok kezelését, a földszint csatlakozását, a gerinc visszahúzását és az utcai tetősík torz felületét nézzük, akár az udvari homlokzatot, ahol a kapualj látványával és régi falmaradvánnyal gazdag földszint felett két emelet szigorúbb rendje követ-

A ház hátsó oldalát kevesen láthatják (a szerző felvétele, 2022)

A ház híres lakója volt az 1931-ben született Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, Avar István. Először Pécsen, majd a budapesti Madáchban és a Nemzeti Színházban játszott. Emellett 52 filmben és 38 tévéfilmben is szerepelt, de verset szavalva is gyakran láthattuk, és rádiós műsorokban, hangoskönyvekben is hallhattuk a hangját. Miután megszületett az első kisfia, majd apja halála után hozzájuk költözött az édesanyja is, addigi lakásukat kinőtték. Cserével kaptak lakást a Tárnok utca 13. sz. alatt körülbelül négy évtizedre – csak a színész halála (2014) előtti évben költöztek ki. A lakásuk a ház Duna felé eső oldalára nézett. Avar szerette a Várnegyedet, még a törzskocsmája is itt volt.

kezik, majd a tetősík ablakainak hirtelen változatossága, amelyet az íves lépcsőház megjelenítése is fokoz. A grafitszürke homlokzati csempeburkolat sem bizonyult zavarónak a vámegyedben, és nem kevésbé elfogadható, mint a vele egy látványban is jelentkező Mátyás templom mázas cserépfedése. A kapu nagy üvegfelületét finom és könnyed faszerkezet aszimmetrikus osztása bontja.” A kapualj középkori maradványainak helyreállításánál csak ott alkalmaztak kiegészítést, ahol az szerkezetileg vagy az egységes megjelenés érdekében feltétlenül szükséges volt. Az ülőpadok közül az újonnan készültbe a tervezők még világítást is beépítettek.

Az új ház egyben az utca ezen oldalának lezárását is jelentette, az ezt követő park már inkább a Szentháromság tér nyúlványaként, a Mátyás-templom melletti kis parkként értelmezhető. Talán ezért is született egy nagyon részletgazdag, ugyanakkor a helyi viszonyokhoz, léptékhez nagyon is illeszkedni kívánó lakóház. Az emelet kiugró konzolos megoldása a szomszédos iskolára reflektál, csempeburkolatának sötétbarna színe nem konkurál, inkább csak kiegészíti a Mátyás-templom erős színezésű tetőcserepeit. A ház egyike azoknak a huszadik századi épületeknek, amelyek helyi, fővárosi védettséget kaptak 2022 elején.

PG

MáraiKult Márai Sándor Művelődési Ház

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

[f/maraikult](#)

Információ: 06 20 264 1134

Nyitvatartás:

Hétfőtől péntekig 9:00–21:00

szombat: 10:00–18:00,

illetve a rendezvényektől függően.

Vasárnap és ünnepnapokon az aktuális programokhoz igazodóan.

TÉLI SZÜNET:

2022. december 22.–2023. január 15.

Jegyek elővételben a TIXA oldalán

vagy a Márai Sándor Művelődési Ház-

ban hétfőtől péntekig 10 és 17 óra

között vásárolhatók. A helyszínen

bankkártyás fizetés is lehetséges.

A kedvezményes jegyár gyerekeknek

kétéves kortól, diákok, nyugdíjasok és

az I. kerület kártyával rendelkező kerü-

leti lakók részére szól. Az I. kerületi kár-

tyával vásárolt kedvezményes jegyeket

kizárólag a kerületi kártya felmutatásá-

val tudjuk elfogadni a helyszínen.

December 2. 19:00

Karády

Lukács Melinda és Dévényi Ildikó elő-

adása megindítóan őszintén és hitelesen

tárja elénk Karády Katalin valódi életét,

küzdelseit, megaláztatását és öltözte-

tőnjéhez fűződő mély kapcsolatát.

Zongorán kísér: Tóth Gábor

Belépő: 3000 Ft

Kedvezményes jegyár: 2400 Ft

December 3. 10:00

Tamburázó – Fúvósok, balkáni

páratlan ritmusok

Matiné a Söndörgővel

nem csak gyerekeknek

A Söndörgő útját a Vujicsics Együttes-

hez kötődő családi szálak és a délszláv

Fotó: Kis kata Linda

népzene iránti elragadtatás jelölte ki.

Kirívó virtuozitásával és lehegerlően

friss előadásmódjával mára Európa-szerte

az egyik legnépszerűbb magyarországi

együttessé vált. Ezúttal a gyerekeknek

készült műsorokkal négyrészes sorozat

keretében vezet be közönségüket a bal-

káni ritmusok és hangszerek világába.

A sorozat további alkalmai:

Február 4. 10:00 – A népzenei feldolgozás

Betekintés a Söndörgő műhelyébe

Március 4. 10:00 – Bartók és a balkán

Bartók Béla szerb népzenei gyűjtései

Korosztály: 6–99 év.

Belépő: 2000 Ft,

kedvezményes jegyár: 1600 Ft

Kétéves korig ingyenes.

December 6. 19:00

MADOKÉ kedd – Filmklub

Nagy Anikó Mária: Vonat felett

(2018, 70 perc)

A film többszörös felnőtté válási történet.

Egy anyának szembesülnie kell azzal, hogy

óriási szeretete és odaadása ellenére

lehet, hogy rossz döntést hozott, és

két tehetséges gyermekét túlhajszolta

a kimagasló sportteljesítmények oltárán.

A két lány pedig mindent feláldozva ugyan-

azt az álmot, az olimpiai győzelmet haj-

szolja. Mit jelent tehetséges gyerekeknek,

illetve tehetséges gyermek szülőjének

lenni? Hol vannak a határok a valós elvár-

ások és a várt teljesítmény között? Ki

dönt a sorsfordító kérdésekről, és aztán

kié a felelősség? Meddig érdemes és

szabad vágyakozni a sikerre? A film ezekre

a kérdésekre keresi a választ.

A belépés ingyenes.

December 9. 18:00

Velünk élő művészek

– Képes Gábor beszélget

Molnár Piroska színművészel

Az első kerületben élő ismert művésze-

ket, sportolókat, közéleti személyisége-

ket mutatja be a MáraiKult új pódiumbe-

szelgetés-sorozata.

Belépő: 1000 Ft,

kedvezményes jegyár: 800 Ft

Fotó: Kiss Nelly

December 10. 14:30–15:30

Díszítsuk fel együtt a MáraiKult

karácsonyfáját!

– Kézműves-foglalkozás gyerekeknek

a GYIK Műhelyel

December 10. 16:00–17:00

Karácsonyi CsemeteTeátrum: A Diótörő

– a Nektár Színház előadása

A történet karácsony estéjén játszódik,

amikor is a testvérpár – Marika és Frici –

izgatottan várják az ajándékokat. Leg-

főképp keresztapjuk meglepetésére

kíváncsiak, hiszen ő minden évben valami

különlegességgel kedveskedik nekik.

Most sincs ez másképp. A Diótörő érkezik:

a bábu a mese szabályai szerint életre kel,

és Marika képzeletében álmai Hercegévé

válik, megküzd az Egérkirállyal, majd a

fináléban Ferdinánd személyében belép

az ajtón.

Az előadásban Csajkovszkij azonos című

balett szvitjének zenéje csendül fel.

E. T. A. Hoffmann azonos című meséje

alapján írta: Borbély Viktória

Veresszöveg: Csík Csaba

Koreográfia: Szilágyi Kürti Gyula

Szereposztás:

Diótörő: Zsombori Miklós – balett

Marika: Vincze Kata – Rigler Renáta

Frici: Ondrik János

Álomlány: Hevesi Anna – balett

Keresztapa: Bor László

Anyja: Fodor Viktória

Ajánlott korosztály: 4–12 év

Belépőjegy: 2000 Ft,

kedvezményes jegyár: 1600 Ft

Kétéves korig ingyenes!

December 16. 19:00

A pacal ideje

Zenés gasztrovígjáték

A Neptun Brigád előadása

Fotó: Duro Gábor

Az egyszemélyes előadást Cserna-Szabó

András könyve ihlette. A gyomor csodá-

latos életét mutatja be a honfoglalástól

napjainkig, sok humorral, szórakoztató

fordulatokkal és zenés betétekkel.

Játssza: Ficzer Béla

Rendezte: Vass György

Belépő: 3000 Ft,

kedvezményes jegyár: 2400 Ft

December 16. 14:00

MáraiKult Filmklub

a Tabán Art Moziban

Legújabb testamentum

(Le tout nouveau testament)

Luxemburgi–francia–belga vígjáték,

113 perc, 2015

Isten nem a mennyekben, hanem Brüsszel-

ben él. Feleségével és lányával egy kispol-

gári ízléssel berendezett lakásban tengeti

mindennapjait, dolgozószobájából kese-

ritve meg az életünket. Ha azt hittük, hogy

csak véletlenül esik a lekváros kenyér

mindig lekvárral lefelé a földre, vagy hogy

csak pechünk van, hogy a pénztárnál

mindig a mi sorunk a leglassabb, akkor

tévedtünk. Isten azzal üti el az idejét, hogy

ezekhez hasonló bosszantó szabályokat

ötöl ki, hogy megkeserítse az életünket.

A fia egyszer már fellázadt a mogorva,

rosszindulatú, befordult apja ellen, de

az Újszövetség nem oldott meg mindent.

Most Isten lánya, a tízéves Ea a soros,

hogy kimenjen az emberek közé, és új

alapokra helyezze a világ működését.

Ea feltöri apja számítógépét, az embe-

reknek sms-ben kiküldi haláluk időpont-

ját, ezzel káoszt szabadít a világra,

majd megszökik, hogy hat új apostolt

keressen, akikkel megírhatja a Legújabb

testamentumot.

A belépés ingyenes.

December 18. 19:00

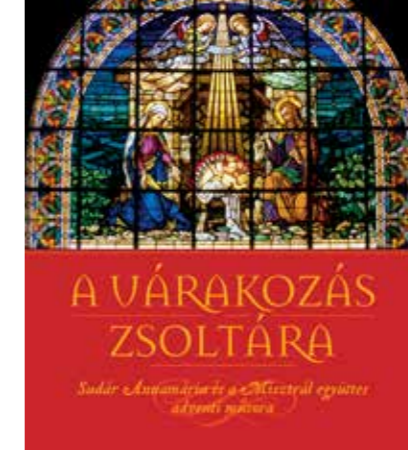
Regejéről Misztrál Művészeti Klub

– A várakozás zsoltára

Vendég: Sudár Annamária

Belépőjegy: 2200 Ft,

kedvezményes jegyár: 1800 Ft

A MáraiKult állandó programjai

Minden hónap első keddjén

14:00–16:00

Budavári Mozgássérült Szervezet

klubnapja

Kerületi szervezeti vezető:

dr. Szalkó Anna

Elérhetőség: dr.szalko.anna@gmail.com

Hétfő 10:00–11:30

Kerekítő foglalkozás Bogdán Dórával

10:00–10:30

Kerekítő Mondókázó (0–3 év)

Óradíj: 2000 Ft,

bérlet: 9500 Ft/5 alkalom

10:45–11:30

Kerekítő Manó Torna (1–3 év)

Óradíj: 2200 Ft,

bérlet: 10 500 Ft/5 alkalom

Elérhetőség: www.kerekito.hu

+36 30 205 5703

Kezdő órák

hétfőnként 18:00–19:30,

szerdánként 19:30–21:00

Tahiti tánc

Elérhetőség: info@tahititanc.hu és

www.tahititanc.hu

Óradíj: 4000 Ft

Hétfő és szerda 16:00–16:45

Akrobatikus Rock and Roll tanfolyam

Vezeti: Imreh-Fekete Kinga

www.rockandmagic.hu

Havi bérlet/heti 2 óra: 13 000 Ft

Havi bérlet/heti 1 óra: 7500 Ft

Testvérkedvezmény:

1500 Ft/bérlet a második gyermekre

Kedd 18:30–19:30

Stresszoldás & Bodywork

Elérhetőség: diana.goncz@gmail.com,

+36 20 959 1717

Óradíj: 3000 Ft/alkalom

bérlet: 13 000 Ft/5 alkalom

Kedd és csütörtök 17:00–18:00,

szerda és péntek 9:00–10:00

Alakformáló konditorna

Elérhetőség: fecske.torna@gmail.com

Óradíj: 2000 Ft

Kedden: 19:45–21:15,

és szerdán 16:45–17:45

Felnőtt társastánc

Elérhetőség: Deresi Vajk

vajkderesi@gmail.com,

+36 30 749 7673

Óradíj: 2500 Ft/fő,

bérlet: 9000 Ft/fő/4 alkalom,

15 000 Ft/fő 8 alkalom

Csütörtök 10:00–11:00

Maminbaba:

Fitness – hordozás – közösség

Elérhetőség: +36 20 502 4830,

borbala.vegh@gmail.com

Óradíj: 2700 Ft, bérlet: 7

Péntek 16:30–18:00
Szenior örömtánc
 – „A zene örök, a tánc öröm”
Elérhetőség: +36 30 231 2150
Óradíj: 1200 Ft, bérlet: 4000 Ft/4 alkalom

Virág Benedek Ház

1013 Budapest, Döbrentei u. 9.
 f/viragbenedekhaz
 viragbenedekhaz@budavar.hu
 +36 20 269 0067
 Nyitvatartás:
 hétfőtől péntekig 10:00–19:00;
 szombaton: 10:00–18:00
 vasárnap: zárva
TÉLI SZÜNET:
2022. december 22.–2023. január 15.

December 1–24. 17:00–21:00
Mit rejt az ablakunk ma?
 – **Karácsonyi titkok a Virág Benedek Házban**
 Advent idején egy igazi különlegességgel készül a Virág Benedek Ház a Meseműzeum és három kerületi iskola diákjaival közösen. Ünnepi kalendáriumunkban naponta kinyílik egy ablak karácsonyig, amelyben egy meglepetés-alkotást láthatnak az ide látogatók. A diákok egy-egy mesejelenet készítenek el minden napra, amelyet az emeleti ablakokban mutatunk be, minden nap. Gyere el és lesd meg, melyik ablak nyílik meg aznap! A zöld kapunál ajándékot is kaphatsz tőlünk. Kukkants be hozzánk minden nap, készüljünk együtt az ünnepre!
Résztevő iskolák: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, Budavári Általános Iskola, Lisznyai Utcai Általános Iskola

Minden szombaton 10:00–18:00
Óriás Carcassone mindenkinek!

Tudtad, hogy van egy hatalmas Carcassonne, amelynek lapkái 1x1 métereseek? És tudod-e, hogy a világon ebből csak pár darab van, és ráadásul a Piatnik, valamint a Magyar Társasjátékos Egyesület

jóvoltából az egyik a Virág Benedek Házban van? Minden szombaton játszatsz vele.
Bejelentkezés:
 viragbenedekhaz@maraikult.hu
 Minden esetben csak bejelentkezés és visszajelzés esetén érvényes a foglalás. Két óráig lehet ingyenesen használni a játékot.
Letéti díj: 5000 Ft.

Minden szerdán 17:00–22:00
Társasjátéklklub
Több mint kétezer stratégiai, party és kártyajáték!

Belépő: 500 Ft/alkalom
 Az első alkalom ingyenes.

Minden szerdán 10:00–11:00
Régi idők játéka
Nyugdíjasklub
 Sakk, malom, dominó, bingó és egy jó közösség! Szeretettel várjuk a Virág Benedek Házba a környéken élő szépkorúakat közös játékokra, beszélgetésre, egy csésze forró teára. Nézz be hozzánk, beszélgetünk, játszunk együtt!
Havi klubdíj: 500 Ft

Nyitvatartási időben minden nap
Játékcsera a Virág Benedek Házban
 Van régi, megunt játékod? Szeretnél helyette egy újat? Akkor ugorj be a Virág Benedek Házba, hiszen az udvar közepén elhelyezett ládafiában csodák várnak. Hozd magaddal azt a játékod, amire már nincs szükséged vagy kinőtted, keress másik játékot, és vidd magaddal! Fontos, hogy csak olyan játékot rakj a vitrinbe, aminek magad is örülnél, ne legyen piszkos vagy törött!

Less be hozzánk november 2-ától, várunk minden nap **10:00–18:00** között, kivétel vasárnap!

December 2. 19:00
Kardos Horváth János:
Egy személyes, egyszemélyes koncert
 Kardos Horváth János a Kaukázus zenekar szíve-lelke, jónéhány népszerű magyar dal szerzője, aki mindig figyel arra, vajon merre, hogyan lehet úgy tovább alkotni, hogy abból valami újszerű, szokatlan dolog szülessen. Az egyik központi témája a környezetvédelem, egyedi hangja olykor szórakoztató, máskor emelkedett hangulatú.

A 2021-ben az *Egyetlen szó* című szerzeménye lett az év legjobb dala és szövege, amelyet kétszeres Petőfi-díjjal jutalmaztak. Ennek köszönhetően idén nyáron Csíkszeredán, Székelyudvarhelyen és Torockón is fellépett a Kaukázus.
Belépő: 2400 Ft, kedvezményes jegyár 2200 Ft

December 3. 9:00–13:00
A II. Nagy Bolhapiac!
 Igazi kincskeresés az értékmérés és újrafelhasználás jegyében. Szeretettel várjuk az árusokat és vásárlókat egyaránt.
Helyjegy asztallal: 1500 Ft

Fotó: Kis Kata Linda

December 8. csütörtök, 19:00
Hogyan ne örüljünk meg a karácsonytól?
 Horváth Gabriella pszichológus, művészterapeuta segít eligazodni a karácsonyi teendők útvesztőjében, hogy az ünnep igazi rítus legyen, annak minden percét mi is örömteljesen élhessük meg.
Belépőjegy: 1500 Ft, kedvezményes jegyár 1200 Ft

December 9. 19:00
Mezalianz koncert
 Agócs Márton, az *Aurevoir* frontembere és Kemény Zsófi író, költő, slammer közös műsora.
Jegyár: 2000 Ft, kedvezményes jegyár: 1800 Ft

November 24. 19:00
Saját hajunknál fogva – avagy: az Élet, ami történik veled
Felolvasószínházi előadás:
 részletek Gina B. Nahai: *A csend fátyla* című regényéből
 Az előadás után beszélgetünk arról, hogy vajon a mi családjainkban milyenek voltak az egymást követő női generációk, milyen nehezítő vagy könnyítő mintákat adtak át felmenőink.
A beszélgetést vezeti: Móricz Emese fejlesztő-tréner
A szövegeket előadja: Takáts Andrea színésznő
Belépő: 2200 Ft, kedvezményes jegyár 2000 Ft

December 15. 19:00
Versfelolvasás Simon Mártonnal

Az esten találkozunk ismert és ismeretlen klasszikusokkal, előkerülnek kihagyhatatlan darabok és friss találatok is.
Belépő: 1500 Ft

November 18. 19:00
Pribojszki Máttyás szájharmonikaklub

Az évadzáró koncerten meglepetéssel készül a Grunting Pigs Duo.
Belépő: 2200 Ft
 Kedvezményes jegyár: 1800 Ft

December 17. 10:00–13:00
Szaloncukor-készítő workshop
 A szaloncukor-készítő workshopon három íz közül választhatnak a résztvevők: zserbó ízű, mákos fehércsokis és minden mentes magyórós. Az alapanyagokat biztosítjuk, neked csak a dobozokat kell hoznod, amibe a sok finomságot hazaviheted.
A workshop ára: 2000 Ft

Jókai Anna Szalon

1011 Budapest Iskola utca 28.
 f/jokaiannaszalon
 jokaiannaszalon@budavar.hu
 +36 20 363 0577
 Nyitvatartás:
 Kedd, péntek: 14:00–20:00
 Szerda, csütörtök: 10:00–20:00
 Vasárnap és ünnepnapokon a nyitvatartás a programok szerint változik.
TÉLI SZÜNET:
2022. december 17.–2023. január 15.

Minden szerdán 10:30
Léleksimogató foglalkozás
 Rák Kati színművésznő programja, ahol játékos gyakorlatok kíséretében, egymásról és magunkról beszélgetve együtt, közösségben juthatunk még közelebb történeteinkhez. Egy szellemi közösség jó gyakorlatokkal és emlékek felidézésével a gondolkodás, a memória és a beszédkészség karbantartására.
 A belépés ingyenes!

December 2. 18:00
Tempevölgy-est
Tempevölgy folyóirat és a Fortyogó fazék – 25 író több mint 25 receptje és története című könyv bemutatója

A Balatonfüreden megjelenő *Tempevölgy* folyóirat legújabb számát a szerkesztők, Tóbiás Krisztián, Mészáros Márton és Konkoly Dániel mutatja be.

A folyóirat könyvsorozatában megjelent *Fortyogó fazék* című irodalmi-gasztronómiai antológia kapcsán beszélget Szekeres Nikoletta a kötet két szerzőjével, Saly Noémivel és Cserna-Szabó Andrásal. A belépés ingyenes.

December 6. 17.30
Adventre hangolva
 Már visszatérő alkalom, hogy Rák Kati és Bernáth Ferenc a Jókai Anna Szalonban a közelgő karácsonyra hangolja a kerület érdeklődő lakóit. Klasszikus karácsonyi dalok mellett ezúttal is karácsonyhoz kötődő meséket hallgathat a közönség 3-tól 100 éves korig.
Jegyár: 1400 Ft, kedvezményes jegyár: 1000 Ft

December 8. 18:00
PetersPlanet Könyvklub: Nápoly
 Decemberben Nápolyba utazunk, és a város mellett a méltán népszerű író, Elena Ferrante életművével ismerkedünk meg.
Belépőjegy: 1400 Ft, kedvezményes jegyár: 1000 Ft

December 9. 18:30

A zenetörténet történetei: udvari és polgári zene

Pintér Tibor zeneesztéta előadásának adventi különszáma zenekísérettel idézi meg a 18. század első felének európai udvari és polgári zenéjét.

Közreműködik: Csalog Benedek – barokk fuvola, Pétery Dóra – csembaló
Jegyár: 2000 Ft, kedvezményes jegyár: 1600 Ft

December 10. 18:30

Fodor Ákos

– Benső beszéd: hangminta

A nagyszerű költő, Fodor Ákos versei most hangoskönyv formájában is megjelentek Szilágyi Enikő művésznő értő és érző tolmácsolásában, Podonyi Hedvig szerkesztésével, a Fekete Sas Kiadónak kiadásában. Várunk minden, a költő és a költészet iránt rajongót a hangoskönyv bemutatójára!

A belépés ingyenes.

December 12. 19:00

Giorgia Fabro és María Valverde: Piano duo

Két kiváló külföldi zenész Mozart, Fauré és Poulenc zenéjét hozzák el a szalonba az adventi időszakban.

Belépő: 2000 Ft, kedvezményes jegyár: 1600 Ft

December 15. 10:30

Irka Kör

Ez alkalommal összeállítást hallhatunk a legszebb karácsonyi versekből.
A belépés ingyenes.

December 16. 19:00

Énekes adventi hangverseny

Az esten Bodrogi Éva tanítványai teremtenek adventi hangulatot, miközben a Godot Kortárs Művészeti Intézet gyűjteményének legszebb képeit vetítik.

Belépő: 1400 Ft

Tér-Kép Galéria

1016 Budapest, Krisztina körút 83–85.

[f/terkepgaleria](#)
info@maraikult.hu
+36 20 376 4131

Nyitvatartás:
keddtől szombatig 14:00–18:00

TÉLI SZÜNET:

2022. december 22.–2023. január 15.

Szorult helyzet – Gerber Márton képzőművész kiállítása

A belépés ingyenes, a kiállítás 2022. december 22-ig látogatható.

Várnegyed Galéria

1013 Budapest, Batthyány u. 67.

[f/varnegyedgallery](#)
+36 20 559 4407

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig
14:00–18:00; szombaton 10:00–14:00
TÉLI SZÜNET:

2022. december 22.–2023. január 15.

Üzenet

Kiállítás a Magyar Grafikusművészek Szövetsége alapításának 30. évfordulója alkalmából

A Magyar Grafikusművészek Szövetsége 1992-ben, 30 évvel ezelőtt alakult. A tárlattal e nagy múltú szervezetet szeretnénk ünnepelni. Olyan művekből láthat válogatást a közönség, amelyeknek közös vonásuk, hogy a képzőművészetnek szerves része az írás kalligráfiája vagy a betű vizuális eleme. A művek a Magyar Képzőművészeti Gyűjteményéből származnak, abból az intézményből, amely a hazai művészi grafika egyik legfontosabb bázisa. A tárlaton külön részben emlékezünk meg Butak András (1948–2021) grafikusművészről, aki a szövetség legfőbb életre hívója és évtizedeken át a legfontosabb motorja volt.

A kiállítást megnyitja: Stefanovits Péter képzőművész.

A kiállítás ingyenesen látogatható 2022. december 10-ig.

Vízvárosi Klub

1015 Budapest, Batthyány u. 26.

[f/vizivarosiklub](#)
vizivarosiklub@maraikult.hu
www.maraikult.hu
+36 20 509 2045

Nyitvatartás: hétfő és csütörtök
10:00–18:00; kedd, szerda, péntek
9:00–13:00, szombat 13:00–21:00
Vasárnap és ünnepnapokon a programokhoz igazodóan.

TÉLI SZÜNET:

2022. december 19.–2023. január 8.

December 1. 19:15

Rocktörténeti Szalon B. Tóth Lászlóval

Vendég: Sipos Tamás, Irigy Hónaljmirigy

Fotó: Kanyó Béla

Mindenkinek volt kedvenc együttese, énekes, esetleg diszkója. Mindenki hallott vélt vagy valós történeteket. De mi is az igazság? Elmondják maguk az érintettek! A Vízvárosi Klub új sorozata egy vidám utazás a rock & roll hőskorába. Főszerepben a magyar könnyűzenei múlt! *A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött: vizivarosiklub@maraikult.hu, vagy munkaidőben a klub telefonszámán.*

December 10. 11.00

Adelmann Anna festménykiállításának megnyitója

A kiállítás január 10-éig ingyenesen látogatható.

December 18. 11:00-14:00

Advent gyerekeknek a Vízvárosban

Kaszab Tibor gitárművész adventi programja, valamint Fejér Juli interaktív bábos mesejátéka és kreatív foglalkozása gyerekeknek.

Ingyenes program.

Rendszeres programok

Minden pénteken 17:30–22:00

Gombfociklub

Ha van igazi „otthona” az (egykor) ország-szerte játszott vérbeli magyar sportnak, a gombfocinak, akkor az minden kétséget kizárólag Budapest I. kerülete, a legendás Vízváros. Itt élt a gombfocis élményeit prózában-versben megéneklő irodalmár, Tandori Dezső; itt játszotta le egy asztalon háromszor is az angol bajnokságot, amiről aztán megszületett a három *Gombfocikönyv*.

A Gombfoci 11 Egyesület most minden héten pénteken várja a játékos kedvű érdeklődőket 0–99 éves korig.

Klubvezető: Németh István Emánuel.

A belépés ingyenes.

Minden hétfőn 9:30–11:30

Baba-mama klub

Fotó: Jezsek Lajos

Ha (ki)kapcsolódnál vagy szabadon beszélgetnél egy támogató közegben, itt bátran kérdezhetsz! Cseréj tapasztalatot másokkal a kisgyermekes lét örömeiről, kihívásairól. Babahordozás, szoptatási tanácsadás, mosható pelenkázás és miegymás. Várunk szeretettel!

Elérhetőség: budai.babamama@gmail.com
A részvétel ingyenes.

Minden hétfőn 17:00–18:00

Agyagozás gyerekeknek

A foglalkozást Sztankay Bedők Bea keramikumművész vezeti.

A részvétel négyéves kortól ajánlott.

Jelentkezés: info@lilisuli.hu,

+36 30 982 0392

Részvételi díj: 2000 Ft/óra + anyagköltség

Minden hónap harmadik hétfőjén
18.00–19.30

Magyar népmesekör

Ha a magyar népmesére gondolunk, akkor a királyfi, a királykisasszony meg a sárkány jut eszünkbe elsősorban. No, meg a gyerekek! Ez egyfelől remek, hiszen hallgassanak csak ők minél több jó magyar népmesét! Másfelől meg, miért szűkítenék le a gyerekekre ezt a dolgot? Tudja mindenki, hogy a népmeséket a XIX. sz. közepéig a felnőttek mesélték egymásnak?

Várunk minden 14 év feletti mesés lelkű felnőttet a magyar népmesekörünkbe!

A kört vezeti: Kiss Ágnes, a magyar népmesekör vezetője, a Hagyományok Házában végzett mesemondó.

Elérhetőség: +36 70 210 4706, kagnes22@gmail.com

A részvétel ingyenes.

Minden kedden 18:00–21:00

Impróka

Improvizációs dráma felnőtteknek és majdnem felnőtteknek.

Vezeti: Bokor Ágnes

Elérhetőség: +36 30 523 2132

Minden szerdán és pénteken
10:00–11:00

Senior gerinctorna

Az órák fő célja a helyes testtartás kialakítása, a testtudat fejlesztése, az erő és rugalmasság megőrzése.

Vezeti: Mándli Monika sportoktató.

Jelentkezés: mandlimoni@gmail.com

Regisztráció minden alkalommal szükséges!

Részvételi díj: 1700 Ft/alkalom.

Minden szerdán 18.00–19.00

Gerinctréning

A gerinctréning gyógytornász által vezetett prevenció óra, amelyen az egész testet átmozgatjuk és erősítjük, annak fő tengelyére, a gerincünkre fókuszálva.

Előzetes bejelentkezés szükséges.

Elérhetőség: Szabó Borbála

(gyógytornász-maunálterapeuta),

+36 70 779 0267,

e-mail: szabobora@gmail.com

Részvételi díj: 2500 Ft/alkalom, I. kerületi kártyával 2200 Ft

Minden csütörtökön 17:00–18:00

Meridián 3 - 1 - 2 torna

A gyakorlatok rendszeres végzésével sokat tehetünk az egészségünk javításáért, mivel jótékonyan hatnak a testre, a lélekre és a szellemre is.

Folyamatos csatlakozási lehetőség!

Információ: Kiss Ágnes,

+36 70 210 4706,

e-mail: kagnes22@gmail.com

A részvétel ingyenes.

Minden csütörtökön 10.00–10.45

Menő-Manó torna

Játékos, komplex fejlesztő foglalkozás mondókákkal, énekekkel, ritmushangszerekkel, mozgásos játékokkal 1–3 éves gyermekek részére szülőkkel!

Információ: info.edikids@gmail.com

Óradíj: 2300 Ft/alkalom,

bérlet: 9600 Ft/5 alkalom

November 18. 15:30–17:30

A Budavári Kézfogás Testvérvárosi Egyesület közgyűlése

Körkép a 4 főváros I. kerületéből. Fókuszban a nagyvárosi kerületek közös problémái, a csökkenő, előregedő lakosság, a műemléki környezet, az idegenforgalmi nyomás.

Jó gyakorlatok, a lakosságot segítő intézkedések.

A program nyilvános és ingyenes.

Minden pénteken 11:10–12:10

Örömtánc

Elérhetőség: madlimoni@gmail.com

Kéthetente szombaton 9:00–12:00

Színképé

Színjátékszó- és drámafoglalkozás

A színképé olyan színjátékszó- és drámafoglalkozás, ahol a gyermek személyisége fejlődik, kreativitása pedig teret talál.

A háromórás workshopokon a résztvevők elsajátítják a helyes színpadi légzést; a beszédgyakorlatokon keresztül a helyes artikulációt; a szituációkon, helyzetgyakorlatokon és improvizációkon keresztül pedig kiteljesedhet a gyermek.

Elérhetőség: patocskatica@gmail.com

Korosztály: 6–12 éveseknek.

Részvételi díj: 5000 Ft,

testvérkedvezmény: 4500 Ft

BORSOS MIKLÓS

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

(1906 – 1990)

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

KISPLASZTIKAI ÉS GRAFIKAI GYŰJTEMÉNY

*BORSOS MIKLÓS SZOBRÁSZ, ÉREMMŰVÉSZ
ÉS GRAFIKUS EGYKORI OTTHONÁBAN*

ÚRI UTCA 6., I. emelet 12. (csengő: 12)

ELŐZETES BEJELENTKEZÉssel LÁTOGATHATÓ

SZERDÁNKÉNT 12 és 16 ÓRA KÖZÖTT.

E-mail: borsoskiallitas@gmail.com

Tel.: +36 1 381 8111 (hétfő-csütörtök 10-15 óráig)

Ingyenes lelkisegély- szolgálat

Amennyiben úgy érzi, hogy segítségre van szüksége, a hét minden munkanapján kérhet támogatást. Aki azt tapasztalja, hogy eluralkodik rajta a félelem, szorongás, pánik, frusztráció, düh, kontrollvesztés és a negatív gondolatok, vegye fel velünk a kapcsolatot, hívjon telefonon, segítünk! Szolgáltatásunk segítő, támogató beszélgetésre ad lehetőséget szakemberekkel.

Elérhetőségünk:

Reményik Ildikó, tanácsadó
szakpszichológus:
Telefon: 06 20 535 1400,
hétfő 11:00-13:00,
kedd: 11:00-13:00,
péntek: 14:00-15:00

I. kerületi irodával rendelkező közös képviselet és társasházkezelés

**Figyelem! Változások a közös képviseletre vonatkozó
törvényi előírásokban 2020. januártól.**

Szolgáltatásaink:

- 24 órás vészhelyzeti elérhetőség, éjszakai ügyelet
- Teljes körű könyvelés az új törvényi előírás szerint
- Hatékony kintlévőség-kezelés
- Műszaki problémák kezelése – gondnoki házfelügyelet
- Társasház teljes körű üzemeltetése
- Felújítási munkák előkészítése, lebonyolítása, felügyelete
- Alapító Okirat és SZMSZ elkészítése, karbantartása
- Jogi problémák megoldása
- pályázatok előkészítése és lebonyolítása

Elérhetőség: +36 1 782 6620

1016 Budapest Róka u 5.
061-290-43-51
0670-9418-940
0630-9310-953

SZALAGFÜGGÖNY TISZTÍTÁS, GYÁRTÁS

www.fortunalamella.hu

Roletta, relaxa, redőny, szúnyogháló, napellenző gyártás és javítás.
Ablakfóliázás

Széles szín- és anyagválasztékkal rendelkezünk és termékeinkre garanciát vállalunk.

Kerületi magán és közületi megrendelőinknek egyaránt 10 % kedvezményt adunk!

Ingtalan

Magánszemélyként **telket/nyaralót** vásárolnék 40 millió Ft-ig.
Tel.: 06 30 452 5074.

Budán keresek világos, terasz- vagy kertkapcsolatos, 3 szobás vagy nagyobb lakást, házat, gépkocsibeállási lehetőséggel, felújítandót is, tulajdonostól.
Tel.: 06 20 931 3122.

A Krisztina körúton 35 m² felújított, bútorozatlan **lakás** hosszú távra **kiadó**, 2 havi kaucióval, 150 000 forintért havonta. Érdeklődni a 06 20 928 3677-es telefonszámon lehet.

Szolgáltatás

Vízszelzés, villanybojlerok vízkötelenítése, csapok, szifonok, wc-tartályok, csészék cseréje, javítása – anyagbeszerzéssel.
Tel.: 06 30 447 3603.

Szobafestő ingyenes felméréssel vállal munkát a kerületben.
Kovács Balázs,
tel.: 06 70 609 7398.

Lakásfelújítás! Szobafestés, parkettázás, tapétázás, vízszelzés, csempézés, villanyszerelés, kőművesmunkák, garanciával.
Halász Tibor,
tel.: 202 2505,
06 30 251 3800.

Vízszelést, felújítást, javítást, teljeskörű kivitelezést válllok.
Séra Barnabás, tel.: 06 70 288 9954.

Matematikakorrepetálás 5–12. évfolyamig, érettségire felkészítés szaktanároknál 40 év gyakorlattal. Középszintűeknek 900 oldalas online segédanyagot biztosítunk.
Információ: htiborgy@gmail.com,
tel.: +36 30 235 6058.

Gázkeszülékek, konvektorok, vízmelegítők javítása, karbantartása, műszeres vizsgálattal.
Tamási Zoltán,
tel.: 06 20 9654 621.

Régiség

Könyveket, könyvtárat (régit, újat), műtárgyakat, **papírrégiségeket**, 1945 előtti fotókat, képeslapokat vásárol a Vértesi Antikvárium – azonnali fizetéssel, díjtalan kiszállással.
Telefon: 06 20 425 6437,
www.vertesianantikvarium.hu

Megnyitottuk üzletünket, **vásárlunk**: írógépeket, régi bundákat, karókat, aranyékszereket, teljes körű hagyaték-felszámolás.
II. kerület, Török utca 4.
Tel.: 06 20 231 0572,
06 20 324 6562.

Henk Antiquitas
Krisztinaváros, Mészáros u. 8.
Nyitva: H–P 10–18h
Telefon: 06 20 933 1413,
henvilmos@gmail.com

Nerc, róka és mindenfajta szőrmebundát vásárlók, teljes ruhanemű-hagyatékot, kiegészítőket, ékszereket, könyveket és dísztárgyakat, **régiségeket**.
Tel.: 06 20 229 0986.

Egészség

Házhoz megyek!
Fogsor készítését, javítását garanciával vállalom.
Hívjon bizalommal!
Telefon: 06 20 980 3957.

Tájékoztatjuk kedves hirdetőinket,

hogy csak olyan kereskedelmi közleményt (apróhirdetést) áll módunkban elfogadni, amely nem sérti a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény előírásait.

Apróhirdetést a jövőben csak olyan ellenőrzött kerületi szolgáltatóktól veszünk fel, akik oktatási, egészségügyi vagy javító-szerelő szolgáltatást végeznek.

Politikai hirdetéseket kizárólag a hivatalos kampányidőszakban jelentetünk meg.

A kiadó fenntartja magának a jogot, hogy egyes hirdetések megjelenését indoklás nélkül megtagadja. A fizetett tartalmakat (PR-cikkek) x-szel jelöljük.

VÁRNEGYED megjelenési dátum 2022.

Lap-szám	Leadási határidő	Megjelenés
22	december 7.	december 15.

Tabán ARTMOZI

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 2100 FT | DIÁKJEGY 1300 FT | NYUGDÍJAS 1300 FT | AJÁNDÉKJEGY: 2200 FT
 I. KERÜLETI DIÁKOKNAK ÉS I. KERÜLETI NYUGDÍJASOKNAK 50% KEDVEZMÉNY 17.59-IG
 Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.
 A műsor változás jogát fenntartjuk.

Kérlekortól elküldött
 Kérlekortól elküldött
 Törvényes adatkezelés
 Törvényes adatkezelés
 Törvényes adatkezelés
 Részletes adatkezelési tájékoztató

KÖZÖSSÉGI KERT

Kuny Domokos utca 6.

Termesszen saját zöldségeket!

- ✓ szakmai tanácsadás
- ✓ kertészeti szerszámok
- ✓ vizes-blokk
- ✓ komposztáló
- ✓ esővízgyűjtő
- ✓ üvegház

JELENTKEZÉS:
kozossejikert@budavar.hu

ZÖLD BUDA VÁR

ADVENTI KONCERTEK A VÁROSHÁZÁN

2022. november 27. (vasárnap) 16:00 óra

Oravecz György zongoraművész

2022. december 04. (vasárnap) 16:00

A regensburgi testvérvárosi együttműködésünk keretében:

Prof. Stefan Baier csembalóművész és
Prof. Stefan Arzberger hegedűművész

(University for Catholic Church Music & Music Education
Regensburg)

2022. december 11. (vasárnap) 16:00

Razvaljajeva Anasztázia hárfaművész és
Károlyi Katalin operaénekes, előadóművész

2022. december 18. (vasárnap) 16:00

Sebestyén Márta Kossuth- és Liszt Ferenc-
díjas magyar népdalénekes, előadóművész

Mindenkit szeretettel várunk!

A rendezvény megtartása az adott időpontban hatályos
kormányzati intézkedéseknek megfelelően történhet meg.
A belépés ingyenes.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT